

JUSTICIA SOCIAL

PREU:
15 CTS.

Què fer, després del debat sobre l'ensenyament?... D'espatlles a l'Ebre?...

ORGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

DOS TERMES INCONCILIABLES

REVOLUCIÓ O LERROUXISME?

A l'endemà del debat polític Lerrooux-Prieto-Azaña, *El Sol* ha pogut dir en un brillant editorial que els discursos pronunciats a la Cambra venien a ésser la "reedició total del programa de la República".

Tal com han quedat les coses després del famós debat, ¿és això possible? Fa tristesa haver de pensar, haver de témer i haver de creure que no. Que no és possible. Ho hauria estat si la democràcia burgesa i el Partit Socialista—això és, la majoria parlamentària—haguessin tallat d'una vegada les amarres que remolquen Lerrooux a popa del vaixell governamental. No ha estat així. Al contrari. D'ençà que els ministres radicals sortiren del Govern provisional, mai no havia estat tan forta com ara la pressió—no sé si la influència—del lerroouxisme sobre la majoria que forma entorn d'Azaña.

Proves? L'oposició de la minoria radical a l'autonomia cultural de Catalunya—que ha hagut de pesar fatalment en la fórmula acordada per la Comissió d'Estaduts, a despit d'haver rebutjat el vot particular de Lara. Les esmenes presentades pels diputats radicals a la base setena de la Reforma agrària—que pesaran també sobre el dictamen definitiu, per esmortir-lo—. I encara, a última hora, la petició d'un parlamentari de Lerrooux—Rodríguez Piñero, de la Comissió de Responsabilitats—que el procés March passí a la instrucció dels Tribunals ordinaris.

Evidentment, aquest no és el camí de la "reedició".

La "reedició"—insisteixo—hauria estat possible si s'hagués trencat amb Lerrooux. I només serà possible si això arriba. Mentre es vulgui conciliar l'antinòmia Lerrooux-Revolució, la "reedició" (que vol dir tornar a fer, tornar a posar en circulació una cosa esgotada) no pot produir-se. No es produirà.

Aquesta conciliació impossible em sembla la tremenda equivocació d'Azaña. Ho dic amb tota l'amargor dels que sentim per Azaña un afecte i un respecte de devoció.

Hi ha, és clar, l'enorme res-

ponsabilitat del Poder i la consideració de factors que no poden ésser vistos des del carrer. Probablement. Però un s'ha de preguntar, amb angoixa, si aquesta responsabilitat i aquests factors desconeguts són de més volum que la responsabilitat i el perill de matar el nervi de la República, que o no és res o és la Revolució.

Això no ho aclarí el cap del Govern en el seu bon discurs de rèplica a Lerrooux, ni en el de resum del debat. Hauria hagut de fer-ho. O ha de fer-ho aviat si és que no s'ha abdicat encara—que jo no ho creuré mai en Azaña—d'aquell coratge greu dels homes responsables", invocat en un altre discurs memorable.

El programa de la República. Només pot haver-n'hi un: la Revolució. Tot el que sigui esbiaixar la Revolució quedarà limitat a un simple i estèril canvi de règim. I no era per això que les masses votaven el 12 d'abril i voleiaven banderes pels carrers espanyols el dia 14. Canviar el règim no és gran cosa si no s'accepten i no s'impulsen les conseqüències fins al final.

I bé. Lerrooux pronuncià un discurs a Saragossa. El discurs de l'home que només voldria haver canviat el règim. Davant el discurs només hi caben dues posicions: o prendre-se'l en broma o prendre-se'l seriosament. En broma, no mereixia la rèplica de la socialdemocràcia espanyola. Seriosament, el discurs havia d'ésser la declaració de guerra entre l'esperit de la Revolució d'abril i l'esperit del lerroouxisme impunista i retardatari. El que no havia d'ésser possible és aquesta conciliació en què ha acabat el debat polític.

Era el moment aquest que ha passat ara, de canviar de rumb. Era el moment d'abandonar Lerrooux a la deriva i afrontar de cara—a força de vots—els problemes que aquesta hora planteja. No per a contentar tothom, no per a servir totes les doctrines, no per a conciliar totes les posicions. Això no és possible, per molt que el Govern s'hi esforci. Prieto pogué

dir en el seu discurs que calia governar "contra" molts. Exacte. Però Prieto rectificava lamentablement quan ofería a Lerrooux la possibilitat de tornar a cridar: "Visca la República!"

El programa de la República. Abans del debat, el Govern podia complir-lo a força de vots. Ara, no. La conciliació ho fa impossible. L'Estatut de Catalunya, tal com surt de la Cambra, no és programa de la República. La Reforma agrària, tampoc. Les Responsabilitats, tampoc. Demà no ho serà la llei d'Intervenció, ni les d'Assegurances, ni les d'Ordre públic, ni les d'Associacions religioses, ni les militars. Ni cap. Hi haurà sempre la pressió d'una minoria que, per republi-

cana, influirà sobre la marxa d'un Govern conciliador, d'un Govern que no haurà tingut el coratge de trencar amb aquest lerroouxisme que és el gran, el veritable perill de la República.

Mentrestant, a l'any i mig de règim, la República no ha sabut trobar l'entusiasme de les multituds espanyoles. No diré que tothom està descontent. Però ningú no està content. No ho està Catalunya. Ni les masses obreres, ni la joventut universitària, ni la classe mitja. Tota aquesta zona democràtica que va des del centre burgès fins al socialisme—que havia d'ésser la medulla i el to de la República—, avui veu amb angúnia que la República no ha sabut encara respondre a l'esperança, al sacrifici i a l'afecte amb què fou instaurada.

Que aquest sacrifici, aquest afecte i aquesta esperança puguin veure's correspostos; que la Democràcia deixi d'ésser paraula per a devenir eficàcia; que pugui reeditar-se el programa total de la República, depèn del fet que el Govern i la majoria parlamentària es decideixin a governar contra qualsevol. I això no serà mentre el lerroouxisme pugui captar monàrquics per aquestes places de braus i pugui cridar, al mateix temps: "Visca la República!"

Es hora d'acabar amb un equívoc que pot devenir tràgic.

JOSEP M. MASSIP

ELLS SOLS

Els herois abrandats—i inèdits fins ara—de *Nosaltres Sols!* no han publicat encara la llista dels inculcats en els processos Baltà, de Garraf, de Prats de Molló, etc., que militen en llurs files. Com que era l'única rectificació adequada a la nostra nota de fa tres setmanes, tota altra rectificació que vulguin intentar és sobrerera. No podem ni discutir-la.

Esperem, doncs, que els herois abrandats i inèdits tothora de *Nosaltres Sols!* publicaran un dia o altre aquella llista dels seus "màrtirs"—per utilitzar llur lèxic—, és a dir, dels militants catalanistes radicals que foren perseguits durant la Dictadura i avui militen en llurs rengles.

Vinga la llista, doncs, i rectificarem nosaltres... Pots ser, però, resulta molt més fàcil atacar—sense fonament—la Unió Socialista de Catalunya que justificar amb dades objectives afirmacions gratuïtes i pretensioses.

La classe obrera alemanya juga demà la seva darrera carta contra el feixisme. Tot el futur de la nostra civilització està compromès en aquesta lluita.

En aquesta hora decisiva, la classe obrera catalana ha de mantenir-se a l'aguait, compacta i unida. És molt possible que tingui un bell paper a jugar en la gran commoció que s'apropa.

L'AFER PLANDIURA

L'opinió de R. Campalans

Hem parlat breus moments amb el company R. Campalans, del ja finit afer Plandiura, i del qual res no pogué dir més oportunament, per trobar-se a Madrid complint el seu deure parlamentari de membre de la ponència d'ensenyament. I ens digué:

—En primer terme cal assenyalar que mai no havia vist una propaganda comercial tan ben organitzada i tan unànime, de Prensa, com la moguda entorn de la col·lecció Plandiura. Un espectacle magnífic!

—Què s'havia de fer?

—Evidentment, la col·lecció Plandiura havia de quedar a Barcelona. Havien de comprar-la l'Ajuntament o la Generalitat, millor dit, Catalunya. Però no per solucionar els afers del senyor Plandiura, sinó a l'hora que la collectivitat ho hagués pogut fer folgadoament.

—Llavors?

—S'havia d'haver ordenat un inventari minuciós de la col·lecció, aixecant acta notarial, i prohibir tot seguit la seva venda o dispersió total o parcial. Prendre's el temps necessari per a aconseguir, sense coaccions, el retorn a Catalunya d'un tros del seu tresor artístic que el senyor Plandiura acumulà ja sabem com. Qui ignora els tripijocs del senyor Plandiura amb la Dictadura, com adquirí el tern de Sant Valeri, com es féu amb les produccions dels nostres artistes contemporanis?

—En conclusió?

—Que el senyor Plandiura, espill de patriotes, ha venut a pes d'or el que comprà a pes de plom a pagesos i rectoretos i artistes necessitats!...

L'actitud de M. Serra i Moret

El company M. Serra i Moret no va votar el dictamen d'adquisició de la col·lecció Plandiura, aprovat pel Consell de la Generalitat.

Fem aquesta aclaració per respondre als diaris i als regidors que digueren el contrari, més per afany d'intriga que per amor a la veritat.

LA SETMANA POLITICA

Antifeixisme

Cal organitzar la lluita anti-feixista. El perill internacional del feixisme és evident. Subvencionats pel capitalisme moribund, els feixistes treballen a fons en tots els països. A fons hem de respondre als seus atacs.

A Ginebra s'ha començat aquesta feina inajornable. Allí, en el si de la Conferència Interparlamentària, Renaudel, diputat socialista, va interrompre a un quasi diputat feixista italià que feia l'apologia del feixisme: "No hi ha justícia on no hi ha llibertat."

La delegació feixista va retirar-se en no aconseguir que Renaudel es rectificàs.

Però el fet és que les delegacions feixistes no haurien d'ésser admeses en cap conferència internacional. Són la negació del parlamentarisme. Són la negació de la democràcia. Són l'antitesi de la civilització contemporània. Són incompatibles amb els ciutadans honrats que arreu del món cerquen els camins de l'emancipació humana.

Els assassins de Matteotti, els representants d'un règim policial, els usdefruitadors d'un poder que reposa damunt els cadàvers que van sembrar els tribunals especials, han d'ésser isolats, reclosos en els límits de la malmalaurada Itàlia.

Aquest és el mot d'ordre de la democràcia internacional. Mot d'ordre imperiós que tots hem d'obeir i portar-lo fins a les seves últimes conseqüències.

Bandarriisme

Emiliano Giralt ha fet llargues declaracions a la Premsa. Les vàrem llegir esperançats de trobar-hi una prova d'alta ciutadania: la renúncia del càrrec de conseller de la Generalitat, conseqüència del sabotatge a l'Estatut que amb tanta perseverància mena a Madrid el partit lerrouxista. Però no. Emiliano Giralt no renuncia. Ni pensa renunciar. Ni renunciarà si no el renuncien.

No ho entén el senyor Emiliano Giralt. No capeix la campanya "grosera", d'"insidia y de calumnia". I venint de l'hort, es pregunta esgarrifat: "¿Qué pretenden? ¿Qué quieren? ¿Qué fin persiguen los sempiternos detractores?"... Caldria afegir-hi: "¿Cuál gritan esos malditos? ¿Eructar? ¿Cocear? ¿Rebuznar? ¿Ladrar? ¿Berrar? ¿Babosear? ¿Salivacearme?"... Car així reaccionen Lerroux i els lerrouxistes, quan se'ls fereix en el més sensible de llurs consciències: cofre fort.

Emiliano Giralt és víctima d'aquells que volen "Cataluña sometida al clericalismo y al régimen capitalista".

Però, heroi 100 per 100, Emiliano Giralt respon, categòric, als que "arañando a diario en mi sensibilidad (fina paquidermis, diria Pich i Pon), pretenden agudizarla en tal forma que mi dimisión se produzca irreflexiva e inoportuna", que no s'ho esperin. No en serà mai d'irreflexiu, d'inoportú. I molt

menys ara que és un pare per als sense feina de Sant Celoni.

Els lerrouxistes són "verdaderos republicanos" (Pich i Pon) i, si apreteu massa, els autèntics "catalanistas" (Emiliano Iglesias). ¿Que a Madrid el lerrouxisme ha fet el front únic amb Royo Villanova i els monàrquics? No ens hi fixem: això és una ideïca del senyor Lerroux, "el ilustre caudillo", per a tranquil·litzar els espanyols i assegurar la "máxima comprensión de nuestro pleito ante las demás regiones". ¿Que Lerroux, a Saragossa, va exigir una "autonomía" sense ensenyament, sense ordre públic, sense justícia, sense hisenda? No ens hi preocupem: això és una "matizació", puix Emiliano Giralt

no, fora temptacions! Emiliano Giralt, heroi del sacrifici 100 per 100, no se n'anirà. I menys avui, sabent com sap que també hi ha sense feina a Sant Dimas, els quals, pobrets!, esperen, freturosos, la pluja benèdida dels seus estalvis patriòtics!...

i tots els Giralts i Giralets que alfalegen per Catalunya, seran, fins i tot, separatistes, si els sense feina de Sant Celoni ho demanen. ¿Que el lerrouxisme arreplega les desferres de la Dictadura, i conspira amb militars patriotes i "marchials"? No ens deixem confondre: això és una pensada siciliana per a afermar i assegurar les integrals reivindicacions catalanes i anorrear el "régimen capitalista".

No, fora temptacions! Emiliano Giralt, heroi del sacrifici 100 per 100, no se n'anirà. I menys avui, sabent com sap que també hi ha sense feina a Sant Dimas, els quals, pobrets!, esperen, freturosos, la pluja benèdida dels seus estalvis patriòtics!...

La reacció monàrquica

L'Estatut ha estat el bon pretext dels conspiradors monàrquics, dels republicans del 14 d'abril i del pupisme emboscats en les fileres lerrouxistes.

La maniobra, no obstant la seva evidència, no ha tingut la resposta que es mereixia per part dels republicans autèntics i de contingut més o menys esquerrà.

Més atents a llurs situacions personals davant els electors, o potser responnent a pressions íntimes tothora disfressades, molts diputats d'esquerra regategen l'Estatut, es compliquen en les maniobres dels sabotejadors lerrouxistes i monàrquics, no preveient, o no volent-ho preveure, que de no haver-hi

una reacció immediata, la República sofrirà sotrats perillósíssims.

Sincerament, cap diputat republicà no pot admetre l'argumentació lerrouxista i monàrquica. L'Estatut no amenaça, ni minva la unitat de la "patria", ni la sobirania, ni l'Estat. No és més que l'inici d'una nova estructuració jurídica i política de l'Estat.

L'Estatut, comprès cordialment, és el front únic revolucionari i la definitiva consolidació de la República. Les desferres lerrouxistes i monàrquiques així ho veuen i així es comporten. ¿Les esquerres persistiran a deixar-se portar a l'abisme per l'enemic?

JOAN COMORERA

POLITICA SINDICAL

Dues combinacions convergents a un mateix fi han estructurat els anarco-sindicalistes que actualment manifessen l'organització obrera afectada a la C. N. T. Per una part, fer veure a les multituds obreres que es podia i es volia provocar la revolució social per implantar el comunisme llibertari, i amb la força que els donava l'adhesió del poble treballador esdevenir així personatges còctitzables entre una certa categoria de polítics que se'ls prenien seriosament com a factors revolucionaris imprescindibles; d'altra banda, amb l'alcalvotèria de l'antipolíticisme, adoptar en cada moment la posició política més convenient al seu prestigi personal, i d'aquesta manera veure's sollicitats i adulats i treure'n el millor profit possible.

Es clar que hi havia algun militant de bona fe que aquests dos incommovibles principis se'ls empassava i potser encara n'hi ha algun que se'ls empassa convençut. Però a nosaltres ara no ens interessa parlar de gent que s'hagi de *desasnar*; preferim fer constar amb goig l'existència de companys excel·lents que comencen a veure el joc de què han estat víctimes, la insolidesa de les teories i els procediments adoptats fins avui per certs líders. Amb aquests companys estem segurs que tard o de jorn ens trobarem.

La primera posició, la revolucionària per un sentiment de violència sistemàtica, era en certa manera tolerada pel poder públic de la Monarquia, car així tenia un cert contrapès a les inquietuds de tot ordre d'aquest poble. No era ni més ni menys que una de tantes plagues com han passat per Catalunya i vistes per alguns amb certa complaença. Recordem-nos del lerrouxisme, de les bombes d'en Rull, etc. La prova d'això que diem és que quan ha existit un govern que simplement i serenament, sense repressions i persecucions innecessàries, sense gestos espectaculars i contra-productius, ha dit: "aquí ja s'ha acabat fer revolucions de

franc", s'han acabat del tot.

No en tenim cap dubte, i veurem si el temps ens donarà la raó. La C. N. T. no jugarà mai més a revolucions, perquè aquesta mena de cabdills revolucionaris només se n'acostumen a sentir quan se saben impunes.

L'altra posició, l'antipolítica, és una de les coses més tortuoses i irreverents que es poden donar en una col·lectivitat d'hommes civilitzats.

L'apolíticisme dels sindicalistes clàssics el justificaven i es comprenia per motius de tàctica en l'interès de sumar voluntats a l'obra emancipadora; per això veïem que quan parlaven de política els seus militants es limitaven a qualificar-la més o menys despectivament *de la morfina del proletariat*, sense atacar deliberadament un partit polític determinat, perquè, malgrat tot, els constava que la possible existència mateixa dels sindicats, al fi i al cap no era res més que l'obra dels partits polítics influenciats per la classe obrera que tenien adherida, com avui mateix encara no hi ha ningú que pugui negar que les grans conquestes: jornada de vuit hores, la humanització del treball de les dones i els nois, les vacances anyals, els tres quarts del jornal en cas d'accident del treball, l'última llei d'accidents, que mereix capítol a part, etc., no són res més que conquestes assolides en virtut de l'actuació política de la classe obrera afiliada a partits de classe.

Però no és en principis doctrinaris ni en tàctiques que es fonamenta l'antipolíticisme: és en la mala fe, que es recolza. Allegar que els repugna concedir el vot a qui abans ja se sap que en farà mal ús i n'abusarà d'una manera indigna, sols ho poden dir aquella gent que, en ésser elegits com a membres representatius dels sindicats, s'han tirat amb golaferia insaciada damunt els diners que els obrers donaven per fer obra de resistència sindical, i s'han entretingut deu o dotze anys jugant al *comunismo libertario* amb la sang i les llàgrimes del proleta-

riat mentre ells s'exhibien per les revistes gràfiques, al costat de polítics i homes de la situació, fent el personatge.

Perquè aquí cal dir les coses pel seu propi nom: l'actual posició de tot això que en diuen líders obrers no és res més que un cas d'egolatria desfermat.

¿A quin partit o nucli obrer als seus afiliats sempre se'ls exigeixen sacrificis i mai no se'ls dona cap satisfacció? ¿A quin partit de classe es prenen decisions, de les quals en pot dependre la salut de l'organització, sense consultar a tots democràticament? ¿En quina reunió d'hommes civils no es permet exposar lliurement en les assemblees el criteri individual encara que dissenteixi de la totalitat?

Aquesta posició de l'antipolíticisme sols la sostenen els res-

ponsables de l'actual desgavell de l'organització, perquè així precisament han pogut flirtejar i creuen que podran continuar flirtejant amb tots els detritus de la política, i posar preu a les seves decisions.

Hi ha encara un altre argument que és tradicionalment burgès i ensems una ofensa a la classe obrera. És la incapacitat de la classe treballadora per a escollir amb encert els seus representants.

No l'analitzem, perquè el temps s'encarregarà de demostrar-los que el poble sap escollir més del que es pensen. I si encara no se n'han donat compte, ja s'hi fixaran quan es quedin tots sols i hagin de baixar del seu pedestal de prohoms per entrar al reialme dels ex-

J. FRONJOSA

Temes del nostre temps

II. La crisi de l'època

Es clar, això que avui s'envisatja ja francament per la generalitat dels homes — el nou valor moral del treball — fou previst anteriorment pels esperits més aguts de la humanitat, pels precursors del socialisme. Així, per exemple, vers la meitat del segle passat, Proudhon havia dit aquestes paraules: "Així com en el temps antic la iniciació a la beutat pervingué pels déus, així, en una posteritat reculada, la bellesa es revelarà novament pel treballador, el veritable asceta, i és a les innombrables formes de la indústria que ella demanarà la seva expressió multiforme, sempre nova i sempre vertadera. Aleshores, a l'últim, la *logos* (la raó), serà manifestada i els laboriosos humans, més bells i més lliures que mai no ho foren els grecs, sense nobles i sense esclaus, sense magistrats i sense sacerdots, només formaran tots sobre la terra cultivada que una família d'herois, de savis i d'artistes."

Però, heus ací també, en el mateix fet suara constatat, la causa de la inquietud, del mal-

estar, de la terrible crisi interna de la nostra època, de la qual la angoixant crisi econòmica d'avui és una simple i lleugera manifestació superficial. D'una banda, en l'ordre moral, el *consensus* civil assigna al treball la *jerarquia màxima*, i, per l'altra, la nostra organització social — la societat capitalista d'avui — manté fatalment els treballadors, en l'ordre de la vida pràctica, en l'ordre econòmic, en el lloc darrer en el gaudi dels avantatges de la cultura i del confort material. Ells — els creadors de tota riquesa —, en el convit de la vida, on la consciència dels temps els assenyala el lloc d'honor, hi fan el desairat paper del "parent pobre".

En aquesta tremenda *injustícia social* i, sobretot i per damunt de tot, en el fet nou, i insoportable, que aquesta aferissada tirania de les coses sigui reconeguda i confessada per tots els homes de bona voluntat — posseïdors i desposseïts —, radica l'entranya viva de la crisi de la nostra època. No la cerquéssiu pas en altres bandes. RAFAEL CAMPALANS

L'hora dels infants

Des que l'incommensurable Rousseau va proclamar en el seu *Emili* aquell postulat pedagògic que diu: "Observeu la Naturalesa i seguïu la ruta que ella us indiqui", són molts els pensadors que han bastit sistemes d'educació encaminats a alleugerir la terrible coacció que des de el món és món ha planat damunt els infants, tan bell punt han ingressat a l'escola. L'othom en té esment de com s'ha educat i s'educa encara la infància en totes les latituds de la terra, sobretot en els països ibèrics. Esborrona i crispa els nervis el recordar com la majoria dels mortals hem passat la nostra infantesa, subjecta a una disciplina de caserna i sota la imposició despòtica d'un mestre que ja de bell antuvi tenia forjada la concepció que havia de donar-nos en la seva tasca educacional.

Quina aberració i quina monstruositat per a un home que ama la llibertat, pensar que una cosa tan sagrada com és la infància ha hagut d'estar sotmesa als prejudicis, a la ignorància i a la manera d'ésser del que prodigava o prodiga l'educació! "Respecteu la infància—segueix dient Rousseau—. Estimau-la i afavoriu els seus jocs. La Naturalesa vol que els infants siguin infants abans d'arribar a ésser homes. La infància té maneres de pensar i de sentir que li són pròpies; res tan insensat com voler substituir-les per les dels homes."

"L'ideal de la pedagogia—ha dit l'illustre García Morente—és el mateix noi. Cal fer del noi un noi, intensificar la infància del noi; cultivar amorosament l'infantilisme."

En canvi, fins ara hem vist com no s'ha tingut en compte la naturalesa del noi. Sempre s'ha procurat donar-li una suma de coneixements i una orientació com si fos un home en petit. Tot el que en el noi és energia, activitat personal, voluntat i originalitat pròpia se li ha tingut en oblit. La imposició, la coacció, la manca de respecte a la llibertat ha estat la norma que fins ara ha predominat en l'educació d'aquests éssers que enriolen la nostra existència.

"Per què—diu el visionari ginebrí—voleu privar a aquests éssers innocents el goig d'un temps tan curt que se'ls escapa? ¿A què omplir d'amargors i dolors aquests primers anys, tan fugissers que no tornaran per a ells, com no poden tornar per a nosaltres...?"

Rousseau, el veritable fundador de la Pedagogia moderna, no capia com els pares i els educadors més savis de la seva època "buscaven l'home en el noi, sense pensar amb el que és abans d'ésser home".

Sembla una paradoxa—algú dirà—, car el noi un dia o altre ha d'arribar a ésser home. És veritat; però davant d'aquesta objecció es pot dir amb el pensador: "El deure moral essencialíssim de tota criatura humana és "ésser" i "ésser plenament i íntegrament el que és".

En tot cas el que cal és preparar l'infant per a ésser home. Però solament "home", i no com s'ha vingut fent fins ara,

Una crida d'Albert Einstein contra la guerra

En vigílies de la inauguració del Congrés Mundial contra la Guerra, a Lió, l'illustre professor Albert Einstein ha adreçat la següent crida, plena d'emoció i humana, al món:

"Totes les nacions del món estan discutint el desarmament. El poble ha de retirar aquest afer de les mans dels polítics i dels diplomàtics i prendre'l en les seves pròpies mans."

Els que creuen que el perill de la guerra ha passat estan folls. Avui hem de lluitar amb un militarisme molt més poderós i més destructiu que el militarisme que va realitzar el desastre de la Gran Guerra.

Els governs foren els executors d'aquesta. Tanmateix, la idea de resistència a la guerra va estenent-se. Vosaltres heu de crear aquesta idea, deliberadament i sense por. Heu de convèncer els pobles perquè prenguin el desarmament en llurs mans i declarin que refusaran tot ajut directe o indirecte a la guerra i a la seva preparació. Heu d'incitar tots els treballadors de tots els països conjuntament perquè es refusin a fabricar les eines de caràcter mortífer. En dotze països hi ha joves que es resisteixen al servei militar obligatori. Són els sapadors d'un

món sense guerra. Tot amic sincer de la Pau ha d'ajudar-los en llur esforç per a desvetllar la convicció moral del món contra el servei militar obligatori.

Crido especialment els homes intel·lectuals del món. Demano als meus companys de ciència que es refusin a cooperar en recerques guerres. Crido els predicadors perquè cerquin la veritat i renuncïn als prejudicis nacionals. Crido els literats perquè es declari sense equívocs.

Prego a tot periòdic que es vanti d'advocar per la pau, que aixequi els pobles contra el servei militar. Demano als editors que interroguin els homes distingits i influents perquè diguin categòricament: ¿En quin camp esteu? ¿Esperareu que tot el món s'hagi desarmat abans de llançar les vostres armes i estendre la mà d'amistat?

No és ja l'hora de les contemporalitzacions. O esteu amb la guerra o contra la guerra. Si esteu amb la guerra, animeu la ciència, les finances, la indústria i el treball perquè s'esforcin a aconseguir que els armaments nacionals siguin tan eficaços i tan mortífers com sigui possible. Si esteu contra la guerra, heu d'estimular-los que la resisteixin fins al final.

Demano a tots els que llegeixin aquestes paraules que prenguin aquesta resolució tan gran i definitiva. Que aquesta generació doni el pas més avançat de la vida humana. Que llegui a la posteritat el do inestimable d'un món pacífic i que hagi renunciat per sempre a la barbàrie de la guerra. Podem fer-ho si ho volem. Sols és necessari no fer la guerra.

Prego a tots els homes i dones, siguin eminents o humils, que declarin davant la Junta Mundial del Desarmament que refusaran tot ajut a la guerra o a la seva preparació. Els demano que ho escriguin a llurs governs i m'informin del que han fet.

Espero rebre milers de respostes a aquesta crida. Adreceu-me-les al quarter general de la Internacional de Refractaris a la Guerra: II Abbe Road, Enfield, Middlessex, Anglaterra. Perquè aquesta enorme tasca pugui complir-se he autoritzat la constitució del "Fons Einstein per a la Internacional de Refractaris a la Guerra". Les quotes i donatius a aquest fons han d'ésser tramesos al tresorer de la Internacional de Refractaris a la Guerra: II Abbe Road, Enfield, Middlessex, Anglaterra."

ALBERT EINSTEIN

JOSEP SANCHIS BANÚS

IN MEMORIAM

El Socialisme ha experimentat una pèrdua irreparable amb el traspàs d'aquest entranyable amic, mort com els bons soldats de la Causa, en plena acció. Banús era un home perfecte, en el qual hom no sabia què admirar més, si la poderosa intel·ligència, l'enorme generositat o l'extraordinària energia amb què defensava i realitzava els seus ideals de Justícia social.

Banús es revoltava per igual contra la misèria, la incultura i l'esclavitud, considerant-les, en definitiva, com aspectes d'un mateix fet: la injustícia de l'actual organització capitalista. Sentia els ideals socialistes com quelcom de substancial amb la seva vida, i per això va arribar a donar-los tot quant posseïa: fortuna, saber, salut; justament

per aquest ordre, perquè primer, abans de figurar en les files del partit, Banús ja donava moltes vegades als seus clients pobres els mitjans econòmics per a guarir-se, treient-los dels seus guanyos personals; després, un cop ingressat en l'organització socialista, perdé hores de son per tal de treballar en pro de la mateixa; és a conseqüència d'aquest excés de treball i aquesta pròdiga despesa d'energies físiques i espirituals que perdé la salut. En lloc de retirar-se a descansar durant l'estiu—com li aconsellaven els seus amics—, redoblà els seus esforços, i com a vice-president del Consell del Treball assistí a Ginebra a diverses reunions internacionals, en les quals portà tot el pes de les discussions, havent-se d'imposar en pocs dies de complexes qüestions legislatives i polítiques. Dissortadament i fatal el seu cos, robust, no ha pogut resistir el ritme de vida que el seu esperit l'imposà, i als trenta nou anys d'edat ha deixat d'existir sobtadament, trencat el cor i desfet l'organisme.

puix que en tot s'ha pensat—si seria manyà, religiós, militar, senyoret, etc.—abans de pensar que havia d'ésser home. Per això els alts valors de la intel·lectualitat moderna ja fa uns quants anys que malden per fer comprendre al poble, i als professionals de l'educació sobretot, el respecte que mereix la "personalitat" del nen.

Per això l'any 1922 es va constituir a París un "grup" format per polítics i educadors—Herriot, Gide, Buisson, Anatole France, etc.—, i en el manifest que varen llançar al món enter s'hi llegeix: "Tots els que segueixin amb atenció l'evolució de la Humanitat comprendran que ha arribat l'hora dels infants".

JOAN FORMENT

No volem parlar de la pèrdua que la Ciència Psiquiàtrica ha sofert amb la seva mort; n'hi ha prou que diguem que era el més complet dels especialistes espanyols i el mestre de tots els que ens dediquem al conreu d'aquesta difícil branca de la Medicina. Avui ja no en queden d'homes com ell, homes íntegres i integrals, és a dir, que sàpiguen viure equilibradament i amb la màxima intensitat en tots els seus aspectes socials. JUSTÍCIA SOCIAL, portantveu dels socialistes catalans, expressa el seu condol als companys d'arreu d'Espanya i els assegura que honorarà la memòria d'aquest company exemplar, si més no, en la meua humil persona, que sempre el tindrà com a guia espiritual en les seves actuacions de partit.

J. MIRA

Dels articles signats en són responsables llurs autors.

Conlevància

El ministre d'Obres Públiques, Indalecio Prieto, ha repartit "equitativament" el crèdit global per a obres portuàries, corresponent a aquest, en la següent forma:

Port de Barcelona	300,000 pessetes
» » Tarragona	950,000 »
» » Palma	125,000 »
» » Las Palmas	4.000,000 »
» » Santa Cruz de Tenerife	4.000,000 »
» » Sevilla	8.073,000 »
» » Vigo	3.950,000 »
» » València	1.150,000 »

El mateix dia, Royo Villanova va dir a la plaça de braus de Madrid: "Espanya l'han absorbit els catalans..."

EVOLUCIÓ

Segons vol la filosofia evolucionista, existir és canviar, és crear-se indefinidament un mateix. Aquest principi, que les lleis biològiques confirmen, no sembla solament cert per als individus, sinó també per a les societats. O renovar-se o morir, era la divisa famosa d'un famós escriptor italià. Socialment, per a existir, cal renovar-se, cal canviar. De fet, però, tot es renova, per bé que moltes vegades no ens donem compte del canvi. El perill consisteix, només, en la direcció que aquest canvi pren. Pui de la mateixa manera que hi ha canvis progressius, hi ha canvis regressius. Els homes i les societats—com les idees—són en contínua evolució. Però aquesta evolució pot prendre caràcters de perfecció i caràcters de descomposició. I aquí és on la consciència de l'home s'ha de manifestar i on s'ha de demostrar la seva voluntat. Si l'home vol tornar a la bèstia, a desgrat dels seus avenços materials, o si l'home vol superar tots els residus bestials que encara té. La societat, el fet social, és indefectiblement una superació col·lectiva de l'estat primitiu. Però l'individualisme és encara prou fort per a minvar la seva marxa ascendent i àdhuc per a aturar-la, com l'ha aturada més d'una vegada en el curs de la Història. Exemple: l'Edat Mitjana. Si l'individualisme continua obrant amb ressorts tan poderosos com el capitalisme actual damunt la societat, potser no sigui aventurat predir l'adveniment d'una nova era obscura per a la Humanitat. Però la Humanitat és avui ja massa conscient per a no aturar aquesta evolució cap enrera; evolució fatal, si hom no assolix accelerar l'evolució cap endavant, o sigui la veritable progressió.

ULISSES

Reforma de l'article 26

Hem de confessar la nostra disconformitat en diferents indrets de l'esmentat article de la Constitució, encaminat a sostreure Espanya d'una teocràcia que trava i desfigura les energies, caràcter i sentiments del poble.

Qui hagi pensat una mica sobre això, haurà vist tot seguit que la lamentable confusió que regna en moltes intel·ligències és deguda a una educació deficientíssima i equivocada segons el nostre parer i el de molts, inculcada en els infants i adolescents.

Creiem que hauria estat una mesura de prudència, i encara més un deure de protecció al desemparat i de seny a la inexperiència el no permetre ingressar en seminaris i noviciats de cap mena, qualsevol que fos el nom que es volgués donar-los, ni cap classe a menors d'edat, és a dir de menys de vint-i-tres anys i l'exercir el Govern una inspecció en els mètodes i plans d'ensenyament, així intel·lectual com físic, i les condicions higièniques dels mentats establiments.

ERGO

